ประวัติวัดหนองพะอง

ต. สวนหลวง อ. กระทุ่มแบน จ. สมุทรสาคร

พ.ศ. ๒๔๒๕ *ชื่อวัดสร้างใหม่ ตำบลบ้านหนองพะอง หลักสี่ ในคลองภาษีเจริญ แขวงเมืองนครไชยศรี* สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย โดยได้รับถวายที่ดินเพื่อสร้างวัดจาก **คุณแม่เปราะ จุลสิงห์** จำนวน ๑๒ ไร่ ๒ งาน ๗๘ ตารางวา และนายจีนเล็กได้กราบบังคมทูลขอพระราชทานเป็นที่วิสุงคามสีมา ดังมีพระราชโองการประกาศแก่ปวงชนว่า

พุทธสาสนกาล ๒๔๓๗ พระเจ้าแผ่นดินสยามได้ทรงยินดีอนุโมทนา อนุญาตแล้ว โปรดให้กรรมการกำหนดเขตตามประสงค์ ทรงพระราชอุทิศให้เป็นที่วิสุงคามสีมา ยกขึ้นเป็นแผนกหนึ่ง จากพระราชอาณาเขตรเป็นที่วิเสสสำหรับพระสงฆ์ มาแต่จตุรทิศทั้ง ๔ ทำสังฆกรรม มีอุโปสถกรรมเป็นต้น เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พุทธสาสนกาล ๒๔๓๗ พรรษา เป็นวัดที่ ๕๖๗๒ ในรัชกาลปัจจุบัน รัตนโกสินทร์ศก ๒๘ ปีที่ ๑๑๔

เขตอุโบสถวัดสร้างใหม่ ตำบลบ้านหนองพะอง หลักสี่ในคลองภาษีเจริญ แขวงเมืองนครไชยศรี มีเขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๑๖.๕๐ เมตร ยาว ๒๙ เมตร

พ.ศ.๒๔๓๘ รัชกาลที่ ๕ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ให้ตั้งมณฑลนครไชยศรี มีเมืองในปกครอง คือ นครชัยศรี สุพรรณบุรี สมุทรสาคร

พ.ศ.๒๔๔๐ ประวัติศาสตร์ อำเภอกระทุ่มแบนตั้งอยู่ริม คลองภาษีเจริญ ได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองหัวเมืองร.ศ.๑๑๖ ตรงกับปี พ.ศ. ๒๔๔๐

พ.ศ. ๒๔๔๕ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หั ว ได้โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้เปลี่ยนคำว่า"เมือง" เป็น "จังหวัด" ทั่วทุกแห่งในราชอาณาจักร ขึ้นตรงต่อมณฑลนครชัยศรี

พ.ศ.๒๔๖๐ วันที่ ๑ มกราคม ทางราชการได้ยุบจังหวัดสมุทรสาคร ไปรวมกับ จังหวัดธนบุรี อำเภอเมืองสมุทรสาคร อำเภอกระทุ่มแบน อำเภอบ้านแพ้ว ไปอยู่ในปกครอง จังหวัดธนบุรี อำเภอเมืองสมุทรสาคร จึงต้องเปลี่ยนเป็นอำเภอสมุทรสาคร

วัดสร้างใหม่ บ้านหนองพะอง เลขที่ ๖๔ หมู่ที่ ๗ ตำบลหนองแขม อำเภอกระทุ่มแบน ได้ย้ายตามมาขึ้นกับ จังหวัดธนบุรี

พุทธศักราช ๒๔๘๙ จัดตั้งจังหวัดสมุทรสาครขึ้นโดย พระราชบัญญัติจัดตั้ง ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๙ พฤษภาคม ได้แยกจังหวัดสมุทรสาครและยกขึ้นเป็นจังหวัดใหม่เรียกว่า จังหวัดสมุทรสาคร อำเภอเมืองสมุทรสาคร อำเภอกระทุ่มแบน อำเภอบ้านแพ้ว

พ.ศ. ๒๕๐๒ คุณพ่อไล้ คณแม่เฟี้ยม คุณรักษา ได้มีจิตศรัทธาถวายที่ดินให้วัด โฉนดที่ดินเลขที่ ๒๗๑๙ เลขที่ดิน ๑๒๒ หน้าสำรวจที่ ๕๐๕ จำนวน ๓ไร่ ๑งาน ๓๖ วา วันที่ ๗ เดือนตุลาคม

พ.ศ. ๒๕๐๔ เปลี่ยนชื่อจากตำบลหนองแขม เป็น ตำบลสวนหลวง

ปัจจุบันตั้งอยู่บ้านหนองพะอง เลขที่ ๖๔ หมู่ที่๗ซอยเพชรเกษม๘๑ถนนชนบทพุทธสาคร ตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ๗๔๑๑๐ ชาวบ้านเรียกติดปากว่า “วัดใหม่”

หลักฐานเอกสารอ้างอิงของวัด

- หนังสือใบพระราชทานวิสุงคามสีมา ที่ ๒/๓ ลงวันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๓๗
- โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๘๖๙๐ เลขที่ดิน ๕๑๙ หน้าสำรวจที่ ๔๖๔๙ จำนวน ๑๒ ไร่ ๒๑-๒ บน-ล่าง ๑๐ เป็นที่ดินถวายให้สร้างวัด โดยคุณแม่เปราะ จุลสิงห์
- โฉนดลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๕
- โฉนดที่ดินเลขที่ ๒๗๑๙ เลขที่ดิน ๑๒๒ หน้าสำรวจที่ ๕๐๕ โดยคุณพ่อไล้ คณแม่เฟี้ยม คุณรักษา ได้มีจิตศรัทธาถวายที่ดินให้วัด ๓ ไร่ ๑ งาน ๓๖ วา วันที่ ๗ เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๒

บุคคลสำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ตามประวัติ เคยมีบุคคลสำคัญ เสด็จทางชลมารค(ทางน้ำ) คือพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระราชินี ได้เสด็จขึ้นพักที่ศาลาท่าน้ำวัดหนองพะอง ซึ่งในกาลครั้งนั้นทางวัดกำลังก่อสร้างอุโบสถ สมเด็จพระราชินีจึงพระราชทานพระราชทรัพย์เพื่อร่วมสร้างอุโบสถด้วยเป็นเงิน ๕๐๐ บาท (ห้าร้อยบาทถ้วน) ครั้งหนึ่งขณะที่กำลังสำราญพระอิริยาบถอยู่นั้น นกยูงของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้หลุดออกจากกรงไป บรรดาข้าราชบริพารช่วยกันดักจับ แต่ก็จับนกยูงตัวนั้นไม่ได้ ต่อมากำนันปุ่น ชมปรารภ ซึ่งเป็นกำนันอยู่ที่ตำบลหนองแขม (เก่า) จับนกยูงตัวนั้นได้ จึงนำมาทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชทานนามให้กำนันปุ่น ชมปรารภ เป็นขุนหนองแขมเขมกิจ ตำบลหนองแขมเป็นต้นมา เมื่อก่อสร้างอุโบสถเสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้จัดงานผูกพัทธสีมา ปิดทองฝังลูกนิมิต เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๕

พ.ศ. ๒๔๘๗ สมเด็จพระ พุทฒาจารย์ (โสม ฉนฺนมหาเถร) ครั้งมีสมณศักดิ์เป็นพระธรรมดิลก ศากยปุตติยนายก สาธกธรรมวิจิตร ตรีปิฎกบัณฑิต ยติคณิสสร บวรสังฆาราม คามวาสี เกิดสงครามโลกครั้งที่ ๒ วัดราชบูรณะอยู่ในจุดยุทธศาสตร์ ทางราชการขอให้อพยพพระเณรไปอยู่ที่อื่น ท่านได้เดินทางมาพั กที่วัดใหม่หนองพะอง ตำบลหนองแขม อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดธนบุรี พร้อมพระครูปลัดสัมพิพัฒน์ธุตาจารย์ (พระลมูน อภิรโต ในเวลานั้น) พระอธิการทองอยู่ ยโส เป็นเจ้าอาวาส ได้ให้การต้อนรับปฏิสันถานเป็นอย่างดี ในขณะที่ดำรงสมณศักดิ์เป็นพระธรรมดิลก สมาชิกสังฆสภา และเป็นประธานคณะวินัยธร ชั้นฎีกา ท่านเจ้าประคุณสมเด็จเป็นองค์แรกที่ได้เป็นประธานคณะวินัยธรชั้นฎีกา และ พ.ศ. ๒๔๘๘ วัดราชบูรณะ ประสบภัยทางอากาศ ถูกเครื่องบินข้าศึกทิ้งระเบิด พังพินาศหมดวัด พอเสร็จสิ้นสงคราม

ท่านได้ให้การบรรพชาอุปสมบทแก่ นายหงษ์ ช้างมิ่ง นายสมพร ยิ้มเจริญ นายยงค์ ภู่เกิด

นายเทพ มากเจริญ นายยม หรั่งสีสุทธิ์ นายเหลิม นายเวียน จำนามสกุลไม่ได้

วันที่ ๘ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๙

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้พระธรรมดิลก ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดสุทัศนเทพวราราม

วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๘๙ กรมการศาสนา ได้จัดขบวนแห่เรือยนต์ และขบวนแห่รถยนต์ของหลวงมารับพระธรรมดิลก ที่วัด ใหม่หนองพะอง นำขบวนไป วัดสุทัศนเทพวราราม พระนคร

วันที่ ๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๐

รัชกาลที่ ๘ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ เลื่อนสมณศักดิ์พระธรรมดิลก เป็นที่พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ ญาณวิสุทธจริยาปริ ณายก ดิลกศีลาทิขันธสุนทร บวร ธรรมภาณี สาธุการีธรรมากร มหาคณิสสร บวรสังฆารามคามวาสี สถิต ณ วัดสุทัศน เทพวราราม ราชวรมหาวิหาร พระอารามหลวงชั้นเอก เป็นชั้นหิรัญบัฏ รองสมเด็จพระราชาคณะเป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๐

มีพระราชโองการโปรด เกล้า ฯ ให้สถาปนาพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ ขึ้นเป็นสมเด็จพระราชาคณะ มีพระราชทินนามตามจารึกในสุพรรณบัฏว่า สมเด็จพระพุฒ าจารย์ ภาวนากิจวิธานปรีชา ญาโณทยวรางกูร วิบูลวิสุทธิจริยา อ รัญญิกมหาปรินายก ตรีปิฎกบัณฑิต มหาคณิสสร บวรสังฆาราม คามวาสี อรัญญวาสี สถิต ณ วัดสุทัศนเทพวราราม ราชวรมหาวิหาร พระอารามหลวงชั้นเอก เป็นปีที่ ๑๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

นิราชวัดราชบูรณะ

ของสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โสม ฉนฺนมหาเถร)

แต่อาวาสวัดราชบูรณะนี้ คงจะมีนามชื่อลือกระฉ่อน
ถึงวัดยุบบุบสลายไม่ถาวร แต่นามคงฟุ้งขจรอยู่อีกนาน
สืบประวัติต่อไปในภายหน้า จนตราบสิ้นดินฟ้าอวสาน
จักพร่ำไปมากนักจักรำคาญ ท่านผู้อ่านผู้สดับที่ตรับฟัง
จึงขอยุติได้เพียงนี้ก่อน จะขอย้อนเรื่องในเบื้องหลัง
เมื่อก่อนวัดถูกลูกระเบิดพัง อาตมาไปยับยั้งอยู่วัดไกล
โดยทางการสั่งให้อพยพ ให้เลี่ยงหลบหลีกหนีตามวิสัย
จึงไปอยู่วัดอันปลอดภัย ชื่อวัดใหม่หนองพะองชายทุ่งนา
ในตำบลหนองแขมคลองภาษีฯ จังหวัดธนบุรีก่อนพรรษา
เพื่อหลบภัยอันตรายชั่งครั้งครา ในเวลาเมื่อวัดถูกทำลาย
วันนั้นฉันนั่งดูอยู่หน้าวัด ได้เห็นชัดเรือบินสิ้นทั้งหลาย

หมู่ละสามตามกันมามากมาย เดินทางบ่ายหน้าวัดตัดทุ่งนา
มุ่งหน้าตรงกรุงเทพฯ พระนคร ใจฉันร้อนหวั่นจิตต์ด้วยคิดว่า
ราษฎร์ชาวกรุงคงมรณา ด้วยพระยามัจจุราชมาฆาตชนม์ฯ

มีเจ้าอาวาสปกครองวัดมาแล้วถึงปัจจุบันจำนวน ๙ รูป ดังนี้

๑. หลวงพ่อคง พ.ศ. ๒๔๒๕-๒๔๒๖

๒. หลวงตาทอง พ.ศ. ๒๔๒๖-๒๔๓๔

๓. หลวงพ่อกล่อม พ.ศ. ๒๔๓๔-๒๔๓๙

๔. หลวงพ่อพูล พ.ศ. ๒๔๓๙-๒๔๔๖

๕. หลวงพ่อท้วม พ.ศ. ๒๔๔๖-๒๔๖๑

๖. พระอาจารย์เหนี่ยง พ.ศ. ๒๔๖๑-๒๔๖๔

๗. หลวงพ่อแห ปัญจสุวัณโณ พ.ศ. ๒๔๖๔-๒๔๗๓

๘. พระครูสุตาธิการี (ทองอยู่ ยโส) พ.ศ. ๒๔๗๓-๒๕๒๖

๙. พระครูสีลาธิการี (ถวิล ฉนฺทสีโล) พ.ศ. ๒๕๒๖-ปัจุบัน

ประวัติ พระครูสุตาธิการี

(หลวงปู่ทองอยู่ ยสภิกขุ)

อดีตเจ้าอาวาสวัดหนองพะอง รูปที่ ๘

๑. ชื่อ พระครูสุตาธิการี (ทองอยู่ ยโส) อายุ ๙๖ ปี ๙ เดือน ๙ วัน

๒. ที่อยู่ วัดหนองพะอง ตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร
อดีตเจ้าอาวาสวัดหนองพะอง

๓. สถานะเดิม

ชื่อ ทองอยู่ นามสกุล ชมปรารภ เกิดเมื่อวันเสาร์ แรม ๑ ค่ำ เดือน ๕ ปีกุน ตรงกับวันที่ ๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๓๐

บิดาชื่อ นายคำ มารดาชื่อ นางปั่น บ้านเลขที่ ๑๒ หมู่ที่ ๕ ตำบลหนองแขม อำเภอกระทุ่มแบน *แขวงเมืองนครไชยศรี*

๔. บรรพชา

วันจันทร์ ขึ้น ๗ ค่ำ เดือน ๘ ตรงกับวันที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๑
วัดหนองพะอง ตำบลหนองแขม อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดธนบุรี
พระอุปัชฌาย์ พระครูสังวรศีลวัตร วัดดอนไก่ดี ตำบลดอนไก่ดี
อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดธนบุรี

๕. อุปสมบท

วันจันทร์ ขึ้น ๗ ค่ำ เดือน ๘ ตรงกับวันที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๑

วัดหนองพะอง ตำบลหนองแขม อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดธนบุรี

พระอุปัชฌาย์ พระครูสังวรศีลวัตร (อาจ) วัดดอนไก่ดี ตำบลดอนไก่ดี อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดธนบุรี

พระกรรมวาจารย์ พระครูถาวรสมณศักดิ์ (คง) วัดนางสาว ตำบลท่าไม้ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดธนบุรี

พระอนุสาวนาจารย์ พระอธิการแห ปัญจสุวัณโณ วัดหนองพะอง ตำบลหนองแขม อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดธนบุรี

๖. ความรู้พิเศษ

มีความเชี่ยวชาญในวิปัสสนาธุระ – คันถธุระ เขียนและอ่านภาษาขอมได้ดี

๗. งานปกครอง

พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นเจ้าอาวาสวัดหนองพะอง

พ.ศ. ๒๔๘๑ เป็นประทวนสมณศักดิ์ ที่พระครูทองอยู่

พ.ศ. ๒๕๐๑ เป็นพระครูสัญญาบัตรชั้นตรี ที่ “พระครูสุตาธิการี”

พ.ศ. ๒๕๒๑ เป็นพระครูสัญญาบัตรชั้นโท ที่ “พระครูสุตาธิการี”

พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นพระอุปัชฌาย์

๘. ชีวิตและผลงาน

ชาติภูมิของหลวงปู่ ชื่อ ทองอยู่ นามสกุล ชมปรารภ ต่อมาเปลี่ยนเป็น สิงหเสนี เกิดเมื่อวันเสาร์ที่ ๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๓๐ ตรงกับ วันแรม ๑ ค่ำ ปีกุน เป็นบุตร คนที่ ๓ ของนายคำ นางปั่น ชมปรารภ มีพี่น้องร่วมบิดามารดา ๕ คน คือ

๑. นายหุ่น ชมปรารภ

๒. นางจิบ ชมปรารภ

๓. พระครูสุตาธิการี (ทองอยู่) ชมปรารภ (สิงหเสนี)

๔. นางหน่าย ชมปรารภ

๕. นางรอด ชมปรารภ

พระครูสุตาธิการีนั้นท่านเติบโตมากับวัด โดยสมัยที่ท่านยังเด็กได้มาช่วยสร้างอุโบสถของวัดใหม่หนองพะองด้วย และมาช่วยกิจการงานของวัดในเวลาว่างเสมอ ในวัยหนุ่มท่าน เป็นคนโอบอ้อมอารีต่อเพื่อนฝูงมาก และมีนิสัยชอบความยุติธรรม ถ้าอะไรไม่ถูกต้องท่านจะต้อง เข้าไปช่วยแก้ไขเสมอจึงเป็นที่รักของเพื่อนฝูง ท่านสนใจวิชาการเล่นแร่แปรธาตุ

สามารถนำแร่ปรอทมาหุงให้เป็นทองคำได้ และท่านได้เรียนรู้วิชาอาคมจากพระอาจารย์แห ปัญจสุวัณโณ ซึ่งเป็นเกจิอาจารย์ชื่อดังด้านวิทยาอาคมในสมัยนั้นด้วย

เมื่ออายุครบกำหนดเข้ารับการคัดเลือกเป็นทหารบกซึ่งตรงกับรัชสมัยของพ ระพุทธเจ้าหลวง ท่านเข้ารับราชการเรื่อยมาจนถึงรัชกาลที่ ๖ จึงลาออกจากราชการมาประกอบอาชีพการทำนา อยู่ข้างวัดบึงพระยาสุเรนทร์ เขตมีนบุรี จังหวัดกรุงเทพฯ ท่านได้ช่วยพ่อแม่ประกอบอาชีพกสิกรรมและมีความกตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณด้วยการเลี้ยงดูท่านเป็นการสนองน้ำ ใจของพ่อแม่ หลวงปู่ได้ใช้ชีวิตการครองเรือนมีภรรยาชื่อ นางหนู ชมปรารภ มีบุตรธิดาด้วยกัน ๒ คน คือ นายย้อย ชมปรารภ นาง แย้มชมปรารภ เมื่อนางหนูเสียชีวิตจึงได้นางทองสุขเป็นภรรยา มีบุตร ๑ คน คือ นายหยด ชมภรารภ ท่านครองชีวิตคู่จนรู้รสชาติขอ งการมีครอบครัวเป็นอย่างดี ท่านจึงกราบลาพ่อ แม่ เพื่อที่จะเข้ารับการบรรพชาอุปสมบท โดยมีขุนหนองแขม เขมกิจเป็นผู้ดำเนินการจัดการอุปสมบทให้ ณ วัดใหม่หนองพะอง ตำบลหนองแขม อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยกราบนิมนต์ท่านพระครูสังวรศีลวัตร (หลวงพ่ออาจ) วัดดอนไก่ดี เป็นพระอุปัชฌาย์ กราบนิมนต์ท่านพระครูถาวรสมณศักดิ์ (หลวงพ่อคง) วัดนางสาว มาเป็นพระกรรมวาจาจารย์ กราบนิมนต์พระอธิการแห ปัญจสุวัณโณ (หลวงพ่อแห) วัดใหม่หนองพะอง เป็นพระอนุสาวนาจารย์

สถานะเดิม ตามใบสุทธิ

นามเดิม ทองอยู่ ชมปรารภ นามบิดา นายคำ สีเนื้อดำแดง สัณฐาน สันทัด ตำหนิ แผลเป็นเหนือข้อมือขวา อายุ ๓๑ เกิด ปีกุน วันที่ - เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๔๓๐ ตำบลหนองแขม อำเภอกระทุ่มแบน แขวงเมืองนครไชยศรี บรรพชา อุปสมบท นามฉายา ยสภิกขุ
นามพระอุปัชฌาย์ พระครูสังวรศีลวัตร (หลวงพ่ออาจ) วัดดอนไก่ดี เจ้าคณะแขวงนครไชยศรี
นามพระกรรมวาจาจารย์ พระครูถาวรสมณศักดิ์ (หลวงพ่อคง) วัดนางสาว เจ้าคณะแขวงนครไชยศรี
นามพระอนุสาวนาจารย์ พระแห ปัญจสุวัณโณ เจ้าอาวาสวัดใหม่หนองพะอง เวลา ๑๔.๐๐ น.
ณ วัดใหม่หนองพะอง ตำบลหนองแขม อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดธนบุรี ได้ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๑ ลงนาม พระครูสังวรศีลวัตร (ตำแหน่ง) เจ้าคณะแขวงนครไชยศรี
นาม พระทองอยู่ ฉายา ยสภิกขุ (ชมปรารภ) สำนักวัดใหม่หนองพะอง ตำบลหนองแขม อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดธนบุรี

วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๑

(ลงนาม) พระครูสังวรศีลวัตร

(ตำแหน่ง) เจ้าคณะแขวง

โดยมีกำนันปุ่น ชมปรารภ ซึ่งมีศักดิ์เป็นลุง เป็นผู้จัดการบวชให้ เมื่อบวชเข้ามาแล้วได้ศึกษาหลักธรรมวินัยจนมีความรู้พอสมควร พอออกพรรษาแล้วท่านได้ขอลา พระอาจารย์แห ออกธุดงค์เพื่อแสวงหาโมกขธรรม สมัยท่านมีสุขภาพแข็งแร งได้ออกธุดงค์วัตรไปตามป่าเขาลำเนาไพร ถิ่นที่

ทุรกันดารต่างๆ ที่มีพระอาจารย์เก่งในการปฏิบัติธรรม และผู้เก่งกล้าวิทยาคมก็เข้าฝากตัวเป็นศิษย์ เพื่อของศึกษาวิชาความรู้ในศาสตร์ศิลป์การปฏิบัติ ท่านได้เป็นศิษย์ หลวงพ่อแห เจ้าอาวาสวัดใหม่หนองพะอง และท่านฝากตัวเป็นศิษย์หลวงพ่อพร วัดหนองแขม ตำบลหนองแขม จังหวัดกรุงเทพฯ ท่านได้ศึกษาวิชาแนวสัมมาปฏิบัติวิทยาคมของ หลวงพ่อพร รู้จักกันดีว่าท่านเป็นพระเกจิอาจารย์ที่มีวิทยาคม เก่งกล้ามากรูปหนึ่ง หลวงปู่ทองอยู่ท่านเป็นศิษย์ก้นกุฏิของหลวงพ่อแห ตั้งใจเจริญสมาธิภาวนากับหลวงพ่อแหเป็นประจำจนเกิดความชำนาญในสมาธิภาวนาที่ท่านได้ปฏิบัติเป็นประจำ

พอออกพรรษาท่านก็ขอลาหลวงพ่อ แหออกธุดงค์ คราวนี้ท่านได้ไปนมัสการพระธาตุพนม การเดินทางไปธุดงค์ในสมัยนั้นยากมาก เพราะเป็นป่าดงดิบ ที่มีสิงห์สาราสัตว์อยู่ในป่านั้นมากมาย ครั้งหนึ่งในระหว่างทางท่าน ได้พบฝูงควายป่าเข้าโดยบังเอิญ หลวงปู่ทองอยู่ใช้ปัญญาวิจารณญาณเจริญ สมาธิภาวนาทำจิตให้สงบเจริญเมตตาภาวนา จนฝูงควายป่าที่วนเวียนเพ่นพ่านอยู่ล่าถอยไปหลบทางให้ ในคืนนั้นท่านได้ปักกลดพักในป่า รุ่งเช้าท่านจึงออกเดินทางต่อไป ในพรรษาที่ห้านี้หลวงปู่ทองอยู่กลับวัดไม่ทันก็จำพรรษาที่วัด ในระหว่างทางท่านได้ศึกษาสมาธิภาวนากับพระอาจารย์ที่วัดนั้นด้วย เพื่อเป็นการเพิ่มเติมความรู้ให้แตกฉานยิ่งขึ้นพอออกพรรษาท่านจึงลาพระอาจารย์เพื่อเดินทางออกธุดงค์ต่อไป

ท่านออกเดินทางไปนมัสการพระแท่นศิลาอาสน์ จังหวัดอุตรดิตถ์ คืนหนึ่งท่านได้ปักกลดเรียบร้อยอยู่ในแนวป่าเมืองอุตรดิตถ์ ได้มีเสือลายพาดกลอนตัวขนาดใหญ่มากทีเดียว มันคำรามมาแต่ไกลและใกล้เข้ามาทุกที ในเวลาดึกสงัดมันก็เข้ามาใกล้กลดที่พักแล้ว ทีแรกหลวงปู่ทองอยู่ก็สะดุ้งกลัวภัยอันเป็นธรรมดาของมนุษย์ แต่พอท่านตั้งสติได้ในวินาทีต่อมาหลวงปู่ ทองอยู่ได้เจริญเมตตาภาวนาและเพ่งกสิณจนเสือลายพาดกลอนตัวนั้นล่าถอยกลับเข้าป่าดงดิบไป ในเวลาเช้าหลวงปู่ได้เข้าไปรับอาหารบิณฑบาตในเมืองลับแล โดยการนิมนต์ของผู้หญิงคนหนึ่งได้อาหารมาพอสมควรในการขบฉันแล้วหลวงปู่ ทองอยู่ก็เดินทางต่อไป พอใกล้เข้าพรรษาหลวงปู่ ทองอยู่ก็เดินทางกลับมาจำพรรษาที่วัดใหม่หนองพะอง

ในปีต่อมาหลวงปู่ทองอยู่ได้เดินทางไปนมัสการพระแท่นดงรัง จังหวัดกาญจนบุรี และเลยไปในดงกระเหรี่ยง ท่านออกรับอาหารบิณฑบาตแต่ไม่มีใครใส่บาตรให้เลย พอถึงกลดได้มีชายคนหนึ่งนำอาหารมาถวาย เมื่อหลวงปู่ทองอยู่พิจารณาแล้วก็ห้ามมิให้พระที่ไปด้วยฉัน แล้วหลวงปู่ทองอยู่ก็หยิบถุงย่ามข้างกายมาเอาน้ำมนต์พรมไปที่อาหารนั้น อาหารนั้นกลับกลายเป็นตะปูและเศษกระดูกคนทั้งนั้น แต่พอหันมาดูอีกทีชายคนนั้นก็หายไปแล้ว หลวงปู่ทองอยู่ท่านออกธุดงค์เป็นประจำทุกปี กว่าหลวงปู่ ทองอยู่จะกลับมาวัดก็ย่างเข้าฤดูฝน พอดี ท่านได้ศึกษา ทบทวน คาถาอาคมต่างๆเพิ่มเติม

ในพรรษาที่ ๗ หลวงปู่ทองอยู่ท่านเดินธุดงค์ไปถึงเมืองหาง นครโยนก เขตเมืองทางเหนือสุดของประเทศไทยเราในปัจจุบัน ท่านเดินเข้าไปในป่าดงดิบ บางครั้งไม่มีบ้านช่องเลย ต้องอาศัยฉันขุยไผ่แทนข้าว หรือแม้เจอะเจอกันก็พูดกันไม่รู้เรื่อง ท่านได้เดินทางไปพบวัดได้สนทนาธรรมกับ

เจ้าอาวาสวัดและสวดทานพระปาฏิโมกข์กันจนเจ้าอาวาสวัด นั้นยอมให้พักอาศัยและคุยกันด้วยดี พร้อมทั้งจัดอาหารบิณฑบาตมาถวาย พอได้เวลาอันสมควรแล้วก็ลาเจ้าอาวาสวัดนั้นออกเดินต่อไป พบเขาที่เหยี่ยวรุ้งมีไข่เป็นหิน หลวงปู่ทองอยู่จึงทำพิธีบวงสรวงขอกับเจ้าป่าเจ้าเขาที่เฝ้ารักษาไข่เหยี่ยวรุ้ง ขอมาได้ ๑๐ ฟอง ฟองเท่าหัวแม่มือ และพบพระลำพูนอีกจำนวนหนึ่ง หลวงปู่ได้นำมาแจกให้ญาติโยมในเวลาต่อมา จากนั้นหลวงปู่ทองอยู่ก็ได้เดินทางต่อไป

หลวงปู่ทองอยู่ได้เดินทางไปพบภูเขาลูกหนึ่งพบศพของพระและฆราวาสพร้อมทั้งอุปกรณ์การเดินทางมากมายทั้งของคนและของพระ ในถ้ำนี้มีพระพุทธรูปอยู่มาก หลวงปู่ทองอยู่ท่านจึงทำพิธีบวงสรวงขอพระพุทธรูปจากเจ้าที่เจ้าป่าเจ้าเขา ซึ่งวางอยู่บนแท่นหินของถ้ำ หลวงปู่ทองอยู่ท่านนำมาได้ ๕ องค์ โดยเอาซ้อนกันเป็นชั้นๆ สะพายบ่ามาจนถึงวัด ตั้งแต่เมืองหาง ในปัจจุบันก็คือเชียงใหม่ เชียงราย หลวงปู่ทองอยู่กลับมาถึงวัดก็ประมาณเดือน ๗ เมื่อกลับมาวัดแล้วหลวงปู่ก็ช่วยพระอาจารย์บูรณปฏิสังขรณ์วัด ศึกษาพระธรรมวินัยและเรียนเวทมนต์คาถาไปด้วยกับพระอาจารย์ ปฏิบัติสมถภาวนาและวิปัสสนาภาวนาไปด้วย เพื่อความรอบรู้และมีวิชาเป็นเครื่องช่วยป้องกันตนเองได้ในเวลาคับขัน

หลวงปู่ทองอยู่ได้ศึกษาภาษาขอมด้วยจนมีความชำนาญสามารถอ่านและเขียนได้อย่างสบาย หลวงปู่ท่านยังเป็นนักวิทยาศาสตร์ด้วยการเล่นแร่แปรธาตุโดยเอาแร่ธาตุมาผสมกันให้เป็นทอง เงิน นาคได้ เคยมีช่างหล่อพระพุทธรูปมาขอศึกษากับหลวงปู่แต่หลวงปู่ ทองอยู่ไม่สอนให้เพราะอาจเอาไปใช้ในทางที่ผิดจุดประสงค์ของครูอาจารย์ที่ท่านประสิทธิ์ประสาทความรู้มาให้ หลวงปู่ทองอยู่ท่านจึงไม่บอกสูตรเปลี่ยนแปลงของแร่ธาตุทำให้เป็นทองได้

ในปีต่อมาหลวงปู่ทองอยู่ก็ออกเดินธุดงค์ เข้าป่าเขาลำเนาไพรเพื่อไปนมัสการพระพุทธบาทสี่รอยที่ภาคเหนือในจังหวัดเชียงใหม่ ในระหว่างทางการเดินธุดงค์ของหลวงปู่ ทองอยู่ท่านจะเดินไปโดยตลอด ไม่ขึ้นรถลงเรือ นอกจากจะเป็นทางที่ไม่มีหนทางที่จะหลีกเลี่ยงได้หลวงปู่ ทองอยู่ท่านจึงขึ้นรถลงเรือในระยะท างนั้นในระหว่างที่ท่านเดินป่าธุดงค์เรื่อยไป หลวงปู่ ทองอยู่ ท่านก็พักในระยะทางที่เหมาะสมกับกำลังของผู้ร่วมเดินธุดงค์ด้วยการเอาพระรูปที่มีกำลังน้อยที่สุดเป็นประมาณในการเดินทาง และเลือกจุดพักในแต่ละวัน เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นว่าการอยู่ด้วยกันนั้นต้องเคารพซึ่งกันและกัน มีความสามัคคีเอื้ออาทรต่อกันเป็นการเชื่อมน้ำใจไมตรีของผู้ร่วมเดินธุดงค์ ให้มีจิตใจเข้มแข็งเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน พักก็พักด้วยกัน ในตอนเย็นของวันหนึ่งเมื่อคณะของหลวงปู่ ทองอยู่ปักกลดที่พักเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็พักผ่อนตามอัธยาศัย สักพักหนึ่งได้ยินเสียงดังมาแต่ไกลและตามด้วยกิ่งใบไม้ต้นไม้หักเพราะแรงการน้อมกินกันของฝูงควายป่า แต่ในขณะนั้นยังไม่เห็นตัวมันได้ยินแต่เสียง อีกสักพักหนึ่งก็เห็นว่าเป็นฝูงควายป่ากำลังมุ่งหน้ามาทางกลดที่ปักไว้แต่ยังอยู่ในระยะไกลอยู่ พอฝูงควายนั้นเข้ามาในระยะใกล้พอเห็นตัวตนของมั นได้ หลวงปู่ทองอยู่ก็ตั้งสติให้มั่นเจริญสมถภาวนาด้วยการเพ่งกสิณเจริญเมตตาภาวนาว่า ถ้าหากเมื่อชาติที่แล้วได้เคยทำกรรมเวรกันไว้จะมาทำอะไรก็ทำเถิด แต่ถ้ามีเวรต่อกันพอที่จะลดหย่อนผ่อนผันเวรกรรมกันได้ หรือไม่เคยมีเวรภัยต่อกันมา

ก่อนแล้ว ก็ขอให้หลีกทางไปทางอื่น เถิดอย่าได้ก่อเวรภัยต่อกันเลย อีกสักพักฝูงควายป่าก็หลีกทางเดินเข้าป่าไปในอาการอันสงบไม่ออกมารบกวนเวลาเจริญสมาธิภาวนาอีกเลยตลอดทั้งคืน คาถาอาคมต่างๆ หลวงปู่ทองอยู่ได้ศึกษาจากอาจารย์หมอพุ่มและจากตำราของอาจารย์หมอพุ่มที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาคาถาอาคม และได้ศึกษาจากพระอาจารย์แห ปัญจสุวัณโณ

การออกธุดงค์ของหลวงปู่ ทองวัดใหม่หนองพะอง อยู่ทุกครั้งหลวงพ่อแหจะคอยควบคุมดูแลอยู่ที่วัดว่าหลวงปู่ทองอยู่ไปอยู่ที่ไหน เมื่อมีญาติพี่น้องของพระที่ออกไปธุดงค์มาถามท่านก็จะตอบได้ว่าสบายดี ไม่มีอุปสรรคอันตรายอะไร การออกธุดงค์ท่านได้พบปะสนทนากับพระธุดงค์หลายรูปด้วยกันในจำนวนนั้นก็มีเทพเจ้าแห่งลานนาไทย ครูบาศรีวิชัย หลวงปู่ทองอยู่ได้กราบเรียนถามครูบาศรีวิชัย ว่าปฏิบัติอย่างไรจึงทำให้เกิดเมตตาบารมีและญาติโยมศิษยานุศิษย์นับถือมากมายถึงเพียงนี้ ครูบาศรีวิชัยตอบคำถามหลวงปู่ทองอยู่ด้วยเมตตาว่า พุทโธ ธัมโม สังโฆ นี่แหละเฮาภาวนาเสมอมิได้ขาด การเรียนและสนทนาธรรมกันเป็นที่ถูกอัธยาศัยของกันและกัน หลวงปู่ทองอยู่กับครูบาศรีวิชัยท่านคบหาเป็นเกลอกัน เมื่อเวลาที่หลวงปู่ ทองอยู่ออกธุงค์ไปทางเหนือท่านจะแวะไปพักสนทนาธรรมศึกษาวิชาความรู้ของกันและกันเสม อมาเป็นที่รู้ใจกันในวิชชาความรู้ในวิชาสมถภาวนาและวิปัสสนาภาวนา

ครูบาศรีวิชัย ท่านมีญาณสูงมาก ด้วยเหตุนี้จึงมีผู้ตั้งอธิกรณ์ฟ้องท่านว่าเป็น ผีบุญ เพราะไปไหนมาไหนจะมีบริวารเป็นจำนวนมากติดตาม บางครั้งท่านก็เดินไปบนยอดหญ้า ฝนตกลงมาจีวรไม่เปียกทั้งที่เดินฝ่าฝนมา แต่ในท้ายสุดผู้ที่กล่าวหาท่านก็ได้รับผลกรรมตามสนองอย่างสาสม

การออกธุดงค์ของหลวงปู่ ทองอยู่ วัดใหม่หนองพะอง ท่านได้ขอเรียนวิชาเพิ่มเติมจากหลวงพ่อทอง วัดราชโยธา เป็นเกจิอาจารย์ที่มีวิทยาคมเก่งกล้าในยุคสมัยนั้นท่านเป็นศิษย์รุ่นน้อง สมเด็จพุฒาจารย์(โต พรหฺมรํสี) มีอาจารย์ร่วมสำนักเดียวกัน คือ หลวงปู่แสง วัดมณีชลขันธ์ จังหวัดลพบุรี หลวงปู่แก้ววัดเคลือวัลย์ มีศิษย์ร่วมสำนักเดียวกันที่มาขอเรียนวิชาเพิ่มเติมจากหลวงพ่อทอง คือ หลวงพ่อจง วัดหน้าต่างนอก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลวงพ่อคง วัดบางกระพ้อ ม จังหวัดสมุทรสงคราม หลวงพ่อสด วัดปากน้ำ หลวงพ่อคล้าย วัดสวนขัน นครศรีธรรมราช หลวงพ่อเหลือ วัดสาวชะโงก ฉะเชิงเทรา หลวงพ่ออี๋ วัดสัตหีบ ชลบุรี หลวงพ่อเผือก วัดกิ่งแก้ว สมุทรปราการ ศิษย์หลวงพ่อทองนั้นล้วนแต่เก่งกล้าในเชี่ยวชาญวิทยาคม วัตถุมงคลเป็นที่นิยมของนักสะสมพระเครื่อง

หลวงปู่ทองอยู่ วัดใหม่หนองพะอง ซึ่งเป็นศิษย์รุ่นน้อง ศิษย์รุ่นสุดท้ายของหลวงพ่อทองวัดราชโยธา จึงนับว่าเป็นพระเกจิอาจารย์ที่ไม่ธรรดา นอกจากนี้ท่านยังเป็นสหธรรมิกกับ หลวงปู่โต๊ะ วัดประดู่ฉิมพลี หลวงพ่อเส่ง วัดกัยาณมิตร หลวงพ่อผ่อง วัดจักรวรรดิ กรุงเทพ ฯ หลวงพ่อถิร วัดป่าเลเลย์ สุพรรณบุรี อีกด้วย ท่านได้ศึกษายันต์ตรีนิสิงเห กับหลวงพ่อรุ่ง วัดท่ากระบือ สมุทรสาคร ส่วนสุดยอดวิชาขจองหลวงปู่ทองอยู่คือ การลงกระหม่อมด้วยน้ำมันจันทน์หอม ใครได้ลงครบสามครั้งแล้วไม่ตายโหง ไม่อดไม่อยาก ท่านเป็นพระที่หลวงปู่โต๊ะนิมนต์มาในวันเกิดทุกปี คือ หลวงปู่ทองอยู่ วัดใหม่หนองพะอง หลวงปู่ฮะ วัดดอนไก่ดี สมุทรสาคร หลวงพ่อธูป วัดแคนางเลิ้ง กรุงเทพฯ หลวง

ปู่ทองอยู่ ได้รับการนิมนต์จากญาติโยมชายคลองภาษีเจริญ ให้จับพรายน้ำที่ทำอันตรายแก่ชาวบ้านริมคลองภาษีเจริญที่ ลงไปอาบน้ำเล่นน้ำในคลองภาษีเจริญโดยล่องแพตั้งแต่คลองขวาง ไปถึงประตูน้ำภาษีเจริญ กระทุ่มแบน ตั้งแต่หลวงปู่จับพรายน้ำแล้วก็ไม่มีใครได้รับอันตรายจากพรายน้ำนั้นอีกเลย ท่านได้อนุคราะห์แก่ประชาชนริมคลองภาษีเจริญอย่างมากมายทีเดียว หลวงปู่ทองอยู่ จะมีพระออกธุดงค์ไปด้วย มากบ้างน้อยบ้าง เท่าที่จำได้มีอยู่ครั้งหนึ่งมีพระไปด้วยจำนวนหลายรูปด้วยกัน มีหลวงปู่ทองอยู่เป็นหัวหน้า พระต้อย ปัญญาวัฑฒโน พระสนิท ขำทอง พระเอื้อน ภู่เกิด พระเรียน มั่งมี พระกว้าง พระเถาะ ไม่ทราบนามสกุล

ทั้งหมดนี้สึกในเวลาต่อมา เมื่อกลับจากการออกธุดงค์แล้วอยู่ต่ออีกปีสองปีบ้าง แต่พระทั้งหมดนี้เวลาออกไปธุดงค์นั้นไปพร้อมกัน แต่เวลากลับก็ทยอยกันกลับตามกำลังแรงกายและความอดทนของแต่ละคน มีพระเอื้อนที่ไปด้วยกันพอเดินทางไปได้ระยะหนึ่งนั้นท่านเกิดการท้อบอกหลวงปู่ว่าเดินไม่ไหวแล้วจะขอกลับก่อน แต่หลวงปู่ท่านก็ทัดทานไว้ให้ไปด้วยกันต่อไป หลวงปู่ทองอยู่ท่านบอกพระเอื้อนว่าถ้าเดินไม่ไหวจริงๆ ก็ขี่คอพี่ไปได้ พระเอื้อนได้ยินดังนั้นก็ร้องไห้ออกมาด้วยความซาบซึ้งในน้ำใจของหลวงปู่ทองอยู่

มีเรื่องบอกเล่าโดยคุณจำนงค์ ภู่เกิดว่า หลวงปู่ทองอยู่สามารถดับดาวประจำเมืองได้ กล่าวคือมีอยู่ครั้งหนึ่งคุณจำนงค์ได้บวชอยู่ที่วัดหนองพะอง เมื่อว่างเว้นจากภารกิจหน้าที่การงานก่อสร้างและการทำวัตรเรียบร้อยแล้วท่านก็ไปชุมนุมกันอยู่หน้ากุฏิหลวงปู่ ทองอยู่ในเวลากลางคืน หลวงปู่ทองอยู่ท่านจึงถามว่าจะไปไหนกัน มากันพร้อมเพรียงเชียว พระที่มาทั้งหมดก็ไม่พูดว่าอะไร เพราะไม่รู้ว่าจะตอบอย่างไร หลวงปู่ทองอยู่ท่านจึงเรียกพระทั้งหมดให้ออกมาข้างนอกชานกุฏิของท่าน เมื่อออกมาแล้วหลวงปู่ทองอยู่ก็บอกให้ดูดาวประจำเมืองที่มีแสงสุกใสอยู่บนท้องฟ้านั้นไว้ให้ดี พระทั้งหลายในที่นั้นก็จ้องมองไปที่ ดวงดาวนั้น หลวงปู่ทองอยู่ท่านก็เริ่มบริกรรมภาวนา โดยเอาผ้าอาบน้ำฝนที่ท่านนำติดตัวมาด้วยพันกันและขมวดให้แน่นๆ สักพักหนึ่งดาวดวงนั้นก็ค่อยๆ หรี่แสงลงไปจนกับดับหายไปจากท้องฟ้าเลยทีเดียว แล้วหลวงปู่ทองอยู่ก็ค่อยๆ คลายผ้าอาบน้ำฝนนั้น ดาวประจำเมืองก็ค่อยๆ เพิ่มแสงมากขึ้นเรื่อยๆ จนมีแสงนวลใสตามปกติของดวงดาว การดับดาวนี้หลวงปู่ทองอยู่ท่านทำให้ดูหลายครั้งด้วยกันในเวลาที่ท่านเห็นว่าสมควร หรือตามวาระโอกาสที่พอจะอำนวยให้

เมื่อครั้งที่เริ่มทำถนนสายวัดใหม่หนองพะองไปต่อเชื่อมกับถนนสายเลียบคลองภาษีเจริญ ฝั่งทิศเหนือ เริ่มทำตั้งแต่เป็นถนนดินแล้วมาเป็นถนนลูกรัง โดยผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และหลวงปู่ทองอยู่ได้ติดต่อขอลูกรังมาทำถนนโดยว่าจ้างรถบรรทุกสิบล้อมาถมทำถนน เมื่อทำการบรรทุกมาได้ประมาณครึ่งหนึ่งของระยะทาง รถบรรทุกลูกรังวิ่งมาบนสะพานไม้ได้เกิดการทรุดตัวของไม้สะพานทำให้ล้ อรถตกลงไปในช่องสะพานไม้ไม่สามารถจะนำรถขึ้นไปพ้นจากหลุมไม้สะพานนั้นได้ แม้ว่าจะเอารถมาฉุดลากดึงขึ้นมาได้ เถ้าแก่รถจึงมาแจ้งให้ หลวงปู่ทองอยู่ทราบว่ารถติดอยู่บนสะพานข้ามไปไม่ได้ เอารถมาลากก็ไม่ขึ้น หลวงปู่ทองอยู่จึงบอกให้ช่วยกันเข็นขึ้นสิ เถ้าแก่บอกว่า

ไม่ขึ้นหรอกเสียแรงเปล่าๆ หลวงปู่ทองอยู่บอกให้ไปช่วยกันเข็นแล้วจะขึ้นมาเองแหละ เถ้าแก่ก็บอกว่าถ้าเข็นขึ้นมาได้จะเอาลูกรังมาถมถนนให้เสร็จเลยทีเดียว หลวงปู่ทองอยู่จึงครองผ้าแล้วเดินไปที่รถบอกคนขับให้เตรียมติดเครื่องแล้วก็เอามือแตะที่ตัวถังรถ สักประเดี๋ยวก็บอกให้คนขับเดินหน้าแล้วเร่งเครื่องไปเลยนะ พอเร่งเครื่องสักประเดี๋ยวเดียวก็สามารถเดินหน้ารถขึ้นจากสะพานนั้นได้ เถ้าแก่และคนขับก็สงสัยว่ามันขึ้นมาได้อย่างไรทั้งที่ก่อนหน้านั้นเอารถมาดึงยังไม่ขึ้นมาเลย แล้วคนเข็นเพียงไม่กี่คนก็สามารถขึ้นมาได้ เถ้าแก่คนนั้นจึงมาทำถนนลูกรังจนเสร็จเรียบร้อย และมากราบนมัสการหลวงปู่ทองอยู่เสมอมา

เมื่อหลวงปู่ทองอยู่ท่านยังมีชีวิตอยู่ท่านได้รับกิจนิมนต์เข้าวังเป็นประจำ เช่น งานวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามราชกุมารี และสมเด็จพระบรมราชชนนี และงานในพระราชวังแทบทุกงาน มาถึงงานพุทธาภิเษกวัตถุมงคลที่ วัดพระแก้ว วัดพระปฐมเจดีย์ วัดมงคลจินดาราม(ไร่ขิง)และงานพระราชพิธีต่างๆ ท่านได้รับกิจนิมนต์แทบทุกงาน แม้แต่หลวงปู่โต๊ะซึ่งเป็นพระสหายของท่านยังสั่งลูกศิษย์ลูกหาของท่านว่าหลวงปู่ทองอยู่ วัดใหม่หนองพะองนั้นสามารถเป็นที่พึ่งพิงของลูกศิษย์ได้อีกรูปหนึ่งให้ไปกราบนมัสการ หลวงปู่ทองอยู่ท่านก็เมตตาสงเคราะห์อนุเคราะห์แก่บรรดาลูกศิษย์ที่มาหาท่านเสมอกันทุกคนไม่เลือกว่ายากดีมีจน ธรรมะที่ท่านจะบอกกับลูกศิษย์เป็นประจำก็คือ จะทำอะไรก็แล้วแต่มันสำคัญที่ใจ ใจเป็นใหญ่ ใจเป็นหัวหน้า ใจเป็นประธาน ถ้ามีจิตใจแน่วแน่แล้วล่ะก็ผลสำเร็จนั้นย่อมเป็นที่หวังพึ่งพิงได้เสมอ ทำใจให้ดีตั้งใจให้ดีแล้วผลสำเร็จจะมีมาเอง

หลวงปู่ทองอยู่ท่านยังห่วงใยในวัดวาอาราม ท่านจะบอกอยู่เสมอว่า ในขณะที่ท่านยังมีชีวิตอยู่นั้นการเงินทองนั้นหาง่ายให้ขยันทำงานต่างๆ นั้นให้มาก ถ้าท่านมรณภาพไปแล้วการเงินจะฝืดเคืองกว่าตอนสมัยของท่าน ให้เร่งพัฒนาวัดช่วยกันทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาให้วัฒนาถาวรต่อไปก็ด้วยการประพฤติปฏิบัติของพระเณรที่บวชเข้ามาแล้ว ถ้าประพฤติดีตามพระธรรมวินัย ก็จะทำให้พระศาสนาอยู่ได้ตลอดไป